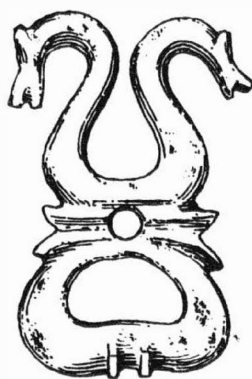

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

P o z n á m k a :

1 Za konzultaci nad materiálem děkuji M. Čizňáčkovi.

Latènezeitliche Siedlung bei Loděnice /Bez. Znojmo/. Bei Lesefunden gewannen die Autoren auf der Lokalität eine Kollektion älterer latènezeitlicher Keramik. Vereinzelt kamen auch Scherben aus anderen Zeitabschnitten vor: Věteřover- und Velaticer Kultur, Hallstatt- und römische Kaiserzeit.

PEC Z OBDOBÍ ŘÍMSKÉHO IMPERIA Z UHERSKÉHO BRODU- ROLNICKÉ ULICE

/okr. Uherské Hradiště /

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

V západní části polní trati "Zběsné" zjistil Jan Pavelčík, že vodovodní rýha prořála sídlištní objekt. Poněvadž v těchto místech probíhá rozsáhlá nová zástavba /Rolnická ul. atd. / a v nejbližší době měly být provedeny další terénní úpravy, byla jáma ihned po zjištění /1. a 12. května 1976 / za účasti referenta prozkoumána. Objekt je součástí rozsáhlého sídliště z 1. až 3. století našeho letopočtu, které se rozkládá nad soutokem říčky Korečnice s Olšavou /trať "Zběsné" /. Na levobřežní terase Korečnice pokračuje osídlení v délce 3 - 4 km směrem na jih k obci Nivnice.

Vodovodní rýha protala západní polovinu jámy. Objekt se zprvu zahluboval válcovitě a od poloviny výšky se stěny mírně obloukovitě rozšiřovaly. Dno a stěny rozšiřující se části byly vymazány 10 cm mocnou propálenou vrstvou mazanice. Vrstva mazanice ukazuje, že pocházela ze zřícené klenby, která se klenula do "válcovité" části jámy. Její existenci rovněž dokládaly zbytky kopule na vrcholech výmazů bočních stěn. Na základě zjištěné situace můžeme objekt považovat za zapuštěnou jednokomorovou pec. Doklady hmotné kultury se koncentrovaly do prostoru mezi dnem a vrstvou mazanice ze zřícené klenby.

Z nálezů zaujme terakotová hlavička muže v přílbě /? /, která zřejmě zdobila ohbí kolínkovitého ucha, hrnec se dvěma kolínkovitými uchy, zlomky provinciální keramiky /mísy, amfora /. Domácí produkce je zastoupena na kruhu robenou keramikou zdobenou kolky /tzv. "přesýpací hodiny", hvězdice, kosočtverce /, polokulovitými mísami na nízké plné nožce a hrubou keramikou zdobenou rytými liniemi, kolky a otisky prstů. Celek datuje stříbrný denár císaře Domitiana /81 - 96 n.l. / na sklonek 1. - poč. 2. stol.

Ein Herd aus dem Zeitabschnitt des römischen Imperiums aus Uherský Brod - Rolnická Gasse /Bez. Uherské Hradiště /. Im westlichen Teil der Feldflur "Zběsné" wurde bei Bauarbeiten ein Einkammerherd gestört. Es gelang aus diesem provinziäl-römische Keramik /Schüsselbruchstücke, Amphoren /, das Terrakotaköpfchen eines Mannes mit Helm, helmische stempelverzierte Drehscheibenkeramik /"Sanduhr", Rosetten, Rhomboiden / und grobe handgemachte Keramik /zweihenkeliger Topf, halbkugelige Schüsseln auf niedrigem vollem Fuss usw. / zu gewinnen. Den Komplex datiert ein silberner Denar des Kaisers Domitianus in das Ende des 1. oder in den Beginn des 2. Jahrhunderts u. Z.

NOVÉ VÝZKUMY NA ŘÍMSKÉ STANICI V MUŠOVĚ

/okr. Břeclav /

Jaroslav Tejral, AÚ ČSAV Brno

Na popud Krajského střediska Státní památkové péče a ochrany přírody byl na "Římském vrchu" /dříve Burgstall / v katastru obce Mušova započat v červenci 1976 revizní výzkum římských stavebních objektů. Cílem této akce bylo odhalit půdorysy staveb zjištěných již v roce 1927 A. Gnrsem a uvést je do takového stavu, aby mohly být prezentovány veřejnosti jako součást kulturně vzdělávacích zařízení v oblasti Novomlýnské přehrady. Současně se zamýšlí prozkoumat i širší okolí římských budov, vysledovat skutečný průběh obvodové zdi a provést další objevy na "Římském vrchu", které by dále upřesnily význam zkoumaných stavebních zbytků.

Ve výzkumné sezoně roku 1976 se již první sondou podařilo zachytit východní část tzv. velitelského domu s přilehlým prefurniím a litou maltovou podlahou. Stav zachovalosti této části objektu je dosti žalostný, obvodové zdivo bylo rozebráno, jen na několika místech se uchovalo pouze v negativu. Z drobných nálezů vyniká provinciální peltoidní bronzová spona objevená v prostoru II tzv. velitelského domu a bronzové prolamované nákončí pochvy, které se našlo v okolí stavby.

Podrobnější zprávy o průběhu výzkumu a jeho hodnocení budou následovat až po odkryvu všech prostor tzv. velitelského domu v následujícím roce.

Neue Grabungen auf der römischen Station in Mušov /Bez. Břeclav/. Auf Anregung des Kreiszentrams der Staatlichen Denkmalpflege und Naturschutz wurde auf dem Burgstall im Kataster der Gemeinde Mušov im Juli 1976 eine Revisionsgrabung der römischen Bauobjekte begonnen.

Es gelang den östlichen Teil des sog. Kommandantenhauses mit anliegendem Prefurnium und gegossenem Mörtelfußboden zu erfassen. Der Erhaltungsstand dieses Objektteiles ist ziemlich tröstlos, das Umfangsgemäuer wurde abgenommen, nur an einigen Stellen blieb es im Negativ erhalten. Von Kleinfunder tritt eine provinzialrömische bronzene Fibel hervor, im Raume II des sog. Kommandantenhauses entdeckt, und ein bronzener durchbrochener Dolchortband, die man in der Umgebung des Baues fand.

DRUHÁ ETAPA VÝZKUMU HUTNICKÉHO STŘEDISKA Z MLADŠÍ DOBY ŘÍMSKÉ V SUDICÍCH

/okr. Blansko /

Karel Ludíkovský, AÚ ČSAV Brno

Věra Součopová, Okresní muzeum Blansko

Vladimír Hašek, Geofyzika n.p. Brno

/Obr. 31 /

V návaznosti na výsledky terénních odkryvů v roce 1975 /1/ a na geofyzikálním průzkumem zjištěné další magnetické anomalie /2/ soustředily se výzkumné práce především na jižní svah nálezíště. Ve vzdálenosti 22 m na jih od baterie pecí 1-1975 /detail A na obr. 31/ se nacházela vanovitá, do červena vypálená jáma, vyplněná popelovitě-hlinitým zásypem, který obsahoval velké množství dřevěného uhlí, fragmenty stěn železářských pecí atd. /detail B/. K výrobě dřevěného uhlí byl používán podle určení E. Opravila výhradně dub /Quercus sp./.

Další magnetická anomalie byla zaměřena ve vzdálenosti 35 m od baterie pecí 1-1975 /detail C/. Pod 0,25 - 0,30 m mocnou vrstvou ornice se nacházelo 17 nístější železářských pecí a drobná mísovité jáma /M/ s pečlivě vyhlazeným dnem, na kterém ležely zlomky tenké, prstencovitě se rozpadající stěny, drobné zlomky železné pražené rudy ap. Plocha, na které byly zmíněné hutnické objekty soustředěny, měla rozsah pouze kolem 15 m čtv. Nísteje pecí odpovídaly rozměry i celkovým utvářením pecím z r. 1975.

V nejnižší, podmáčené části terénu a na protilehlém, zatravněném severním svahu zaměřil St. Majer protonovým magnetometrem dvě nové, rozsáhlé magnetické anomalie /D1 a D2/. Ve svahové severní části odebral buldozer drn a hlinité vrstvy nad baterií železářských pecí detailu D2, která bude archeologicky prozkoumána v r. 1977. Poslední zjištěná anomalie /D1/ se nachází v nejnižší, podmáčené části terénu. Její výzkum bude možný až po příslušném drenážování a vysušení terénu.

Objekty v severním svahu a nejnižší části nálezíště se nacházejí podle vyhodnocení geofyziků hlouběji pod úrovní dnešního povrchu než nísteje na jižním svahu a lze tedy očekávat, že budou získány podrobnější podklady pro rekonstrukci tavicích zařízení i bohatší soubor průvodních nálezů, souvisejících s provozem pecí.

II

Nedílným úkolem posouzení provozu hutnických zařízení je průzkum příslušných kutišť /dolů/. S lokalitou "U občin" sousedí asi ve vzdálenosti 150 m západní okraj lesní trati "Občiny". Nedaleko od tohoto rozhraní, severozápadním směrem od zkoumaných baterií, se rozkládá aglomerace nehlubokých jam, jejichž celkový charakter není nepodobný Reineckovu popisu keltských kutišť v jižním Bavorsku /3/. Při orientačním průzkumu v letošním roce byl odebrán z jámy, nacházející se nejbližší zkoumaným hutnickým objektům, vzorek, který po rozříznutí obnažil bohaté vrstvy železné rudy. Podrobný terénní průzkum a zmapování celé oblasti stává se tak nedílnou součástí komplexního výzkumného úkolu příštích sezon.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976.

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Guttwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné